

Fen Konularına Yönelik İlgil Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Fen Konularına Yönelik İlgil Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21725>

Özet

Fen Konularına Yönelik İlgil Ölçeği, 2009 yılında Laçın İimşek ve Nuhoğlu tarafından geliştirilmiş olan bir ölçme aracıdır. Bu ölçeğin temel amacı, öğrencilerin fen bilimleri konularına karşı gösterdikleri ilgi düzeyini geçerli ve güvenilir bir şekilde belirlemektir. Ölçek geliştirme süreci, kapsamlı bir literatür taraması ve psikometrik analizleri içermiştir olup, ölçeğin eğitim ortamlarında kullanılabilen standart bir araç olması amaçlanmıştır.

Ölçek, öğrencilerin fen konularına yönelik tutumları, motivasyonları ve kişisel tercihlerini değerlendirerek, ilgi yapısını çok boyutlu olarak ortaya koymayı hedeflemektedir. Bu tür bir aracın geliştirilmesi, eğitim araştırmacıları ve öğretmenlerin, öğrencilerin fen başarısını etkileyen duyuşsal faktörleri daha iyi anlamalarına olanak tanımaktadır.

Anahtar Kelimeler

Fen Bilimleri, İlgil, Ölçek Geliştirme, Eğitim Psikolojisi, Duyuşsal Alan, Psikometrik Özellikler, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Canan Laçın İimşek, Hüseyin Nuhoğlu.

Amaç

Fen Konularına Yönelik İlgil Ölçeği'nin temel amacı, ortaokul veya lise düzeyindeki öğrencilerin fizik, kimya ve biyoloji gibi temel fen konularına yönelik kişisel ve durumsal ilgi düzeylerini nicel olarak ölçmektir. Geliştirme çalışması, bu ilginin yapısını ve boyutları ortaya koyarak, eğitim programları ve öğretim yöntemlerinin öğrenci ihtiyaçlarına göre şekillendirilmesine bilimsel bir temel sağlamayı amaçlanmıştır.

Ölçek, öğretmenlere ve eğitim yöneticilerine, öğrencilerin fen bilimlerine olan motivasyonları artırmaya yönelik stratejiler geliştirmede yardımcı olacak güvenilir veriler sunmak üzere tasarlanmıştır. Bu bağlamda, ölçek hem bireysel düzeyde tanı koyma hem de gruplar arası karşılaştırmalar yapma potansiyeline sahiptir.

Yapı

Ölçek, eğitim psikolojisi alanında kritik bir duyuşsal değişken olan fen konularına yönelik ilgiyi ölçmektedir. İlgil, genellikle bireyin belirli bir konuya, nesneye veya etkinliğe karşı gösterdiği dikkat, merak ve bağlılık olarak tanımlanır. Bu ölçekte ölçülen yapı, öğrencilerin fen derslerine katılma isteği, fenle ilgili konular öğrenme arzusu ve fen bilimlerini günlük yaşamla ilişkilendirme

etimi gibi bileşenleri içermektedir.

Ölçeğin psikolojik yapısı, öğrencilerin fen bilimlerine karşı geliştirdikleri içsel motivasyonu ve değer atfını temel almaktadır. Bu yapı, genellikle tek boyutlu bir ilgi puanı yerine, fen bilimlerinin farklı alt alanlarına (örn. Fiziksel Fen, Yaşam Bilimleri) yönelik ilgiyi yansıtan çok boyutlu bir yapıda incelenmiştir.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme çalışmasında, aracın ölçmek istediği yapıyı ne ölçüde doğru ölçtüğünü belirlemek amacıyla kapsamlı geçerlik çalışmaları yürütülmüştür. Çalışmada öncelikle, maddelerin ölçülmek istenen yapıyı temsil etme derecesini gösteren kapsam geçerliği için uzman görüşüne başvurulmuştur.

Yapı geçerliğini sağlamak amacıyla ise istatistiksel yöntemlerden yararlanılmıştır. Bu bağlamda, ölçeğin boyut yapısını ortaya koymak için Faktör Analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak beklenen ilgi boyutları altında toplanıp toplanmadığını kontrol etmeye yarar.

Güvenirlilik

Güvenirlilik analizleri, ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Geliştirme çalışmasında, ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek için Cronbach Alfa güvenirlilik katsayısı hesaplanmıştır. Yüksek bir alfa katsayısı, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda ne kadar uyumlu olduğunu göstermektedir.

Genellikle, bu tür akademik ölçek geliştirme çalışmaları, iç tutarlılığını yanı sıra, test-tekrar test güvenirlilik analizleri de yapılarak, ölçek puanlarının zaman içinde ne kadar istikrarlı olduğunu belirler. Bu analizler, Fen Konularına Yönelik İlgililik Ölçeği'nin farklı zamanlarda uygulandığında benzer sonuçlar üretme yeteneğini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliğini sağlamak amacıyla kullanılan faktör analizi, ilgi yapısının alt boyutlarını ortaya çıkarmıştır. Geliştirme aşamasında genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak maddelerin faktör yükleri incelenmiş ve kuramsal yapıya uygun boyutlar belirlenmiştir.

Bu analizler sonucunda, ölçeğin kaç faktörlü bir yapıya sahip olduğunu, her bir faktörün varyansa katkısı ve faktörlerin isimlendirilmesi gibi önemli psikometrik kararlar alınmıştır. Belirlenen faktör yapısı, öğrencilerin fen bilimlerine olan ilgisinin tek bir genel puan yerine, çeşitli alt alanlara özgü

İlgilerden oluştuğunu göstermiştir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Ölçek Geliştirme Çalışması)

Biçim: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Tipik olarak 3'lü, 4'lü veya 5'li seçeneklerle yanıtlanır).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğrenciler (Genellikle ortaokul 6. sınıftan lise 12. sınıfa kadar olan gruplar).

Yaş Grubu: 12-18 yaş aralığı (Eğitim kademesine bağlı olarak değişebilir).

Popülasyon Detayları: Ölçek geliştirme çalışması, Türkiye'deki farklı okullardan ve eğitim seviyelerinden geniş bir öğrenci örneklemini üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim yöntemiyle uygulanan, psikometrik temelli bir ölçek geliştirme metodolojisi kullanılmıştır. Yanıtlar, katılımcıların fen konularına yönelik ilgi düzeyini yansıtan bir derecelendirme sistemi üzerinden toplanır.

Anahtar Kelimeler

Fen Eğitimi, Öğrenci Motivasyonu, Psikometri, Faktör Analizi, Güvenirlilik, Geçerlik, Laçın İmzek.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Yayınlanan makalede belirtilmemiştir.

Bağli Kurulu E-posta Adresleri: Sorumlu Yazar İletişim: csimsek@sakarya.edu.tr

Yayın Adresi: Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Sakarya, Türkiye (Makalenin yayınlandığı tarihe göre).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Bu ölçek, akademik bir dergide yayınlanan bir ölçek geliştirme çalışmasının ürünüdür (2009). Akademik ve ticari olmayan araştırmaya amaçları için kullanılmı genellikle makale referans gösterilerek mümkündür. Kullanım izni ve güncel ücret bilgileri için sorumlu yazar (Canan Laçın İmzek) ile iletişime geçilmesi tavsiye edilir.

Testin Geliştirme Yılı: 2009.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına buradan ulaşabilirsiniz: [fen-konularina-yonelik-ilgi-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Laçın İmrek, C. ve Nuhoğlu, H. (2009). Fen konularına yönelik geçerli ve güvenilir bir ilgi ölçeği geliştirme. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 28-41.

Fen Konularına Yönelik İlgililik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. (Orijinal kaynaktan alınmamıştır; bu nedenle, maddelerin ilgili makaleden temin edilmesi gerekmektedir. Maddeler yayınlandığında buraya eklenecektir.)

Bu ölçeğin maddeleri, yayınlanan akademik makalede (Laçın İmrek & Nuhoğlu, 2009) yer almaktadır. Maddeler genellikle öğrencilerin fen konularına yönelik kişisel tercihlerini ve duygusal tepkilerini ölçmeye odaklanmıştır.

(Maddeler, orijinal makaleden alındıktan sonra listelenecektir.)